

33. Liikennelaitos ¹⁾

Liikennelaitoksen lautakunta

Liikennelaitoksen lautakuntaan kuuluivat puheenjohtajana kaup.johtaja Erik v. Frenckell ja varapuheenjohtajana professori Erkki Leikola sekä jäseninä toimitsija Unto Hakalo, johtaja Janne Hakulinen, raitiovaunukuljettaja Väinö Laine, fil. maisteri Christoffer Schildt, jaostopäällikkö Juho Turunen, toim.johtajat Kaarlo Urho ja Jorma Vuortama. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa toimi kiinteistöjohtaja Juho Kivistö.

Lautakunnan kokousten lukumäärä oli kertomusvuonna 28 ja pöytäkirjain pykäläluku 720. Lautakunnalle saapuneiden kirjeiden lukumäärä oli 774, lähetettyjen kirjeiden 360 ja lautakunnan pöytäkirjanotteiden 1 653.

Päätökset. Lautakunnan lopullisiin päätöksiin sisältyivät mm. seuraavat asiat: pyörästösorvin (10. 2. 92 §), linja-auton korien ja alustojen (24. 2. 116 §, 23. 3. 177 §, 20. 4. 210 §, 3. 8. 419 §, 16. 11. 616 §), kaasu- ja polttoöljyn (5. 10. 518 §) sekä 10:n käyttövalmiin kaupunkilinja-auton tilaaminen (14. 12. 689 §); Runkolinja-toimikunnan ehdottamat toimenpiteet (10. 2. 85 §); apulinjan Eerottaja—Munkkiniemi tunnuksen muuttaminen (10. 2. 93 §); eräiden pysäkkien sijoittaminen (23. 3. 172 §, 24. 8. 438 §, 7. 9. 470 §, 14. 12. 685—687 §); uuden mallisten rahastuspihtien käytäntöön ottaminen (4. 5. 240 §); liikennelaitoksen v:n 1955 tilinpäätöksen hyväksyminen (10. 2. 90 §, 9. 3. 144 §); laitoksen varastoissa tilisäännön mukaisesti toimitetun tarkastuksen pöytäkirjan hyväksyminen (9. 3. 143 §); laitoksen talousarvioehdotuksen hyväksyminen ja lähettäminen kaupunginhallitukselle (4. 6. 330 §, 24. 8. 435 §, 7. 9. 468 §); kursseihin osallistuneiden autonkuljettajien ja rahastajien velvoittaminen suorittamaan takaisin liikennelaitokselle, työsuhteen ennen määräaikaan katketessa heidän omasta syystään, kurssiaikana saamansa palkkiot ja välittömät opetuskustannukset (13. 1. 23 §); työsopimussuhteessa olevien kuukausipalkalla työskentelevien henkilöiden palkankorotuksen toimeenpano (27. 1. 56 §); palkatonta lomaa viranhaltijoille myönnettäessä noudatettavat perusteet (18. 5. 276 §); oppikurssiin osallistuville linja-autonkuljettajille ja rahastajille maksettavan kurssien aikaisen päiväpalkkion suuruus (3. 8. 418 §, 24. 8. 428 §); näköseulatutkimuksen järjestäminen liikennelaitoksen rahastajille ja työpajojen työntekijöille (1. 11. 595 §); kuljettajien ja rahastajien aiheuttamien vahinkojen korvaamiseen nähden noudatettava omavastuuta koskeva sopimus ym. (3. 11. 651 §); Töölön vaunuhallien puku- ja pesuhuoneiden rakennustyön tilaaminen talorakennusosastolta (20. 1. 44 §); Oy. Liikemainos Ab:n mainoskehysten kiinnittämistä liikennelaitoksen kannatinpylväisiin koskeva sopimus (1. 6. 313 §); sähkölaitoksen ja liikennelaitoksen yhteisten pylväiden jakaminen laitosten kesken (24. 8. 437 §); sekä Talin varastorakennuksen luovuttaminen sähkölaitoksen käyttöön toistaiseksi (30. 11. 661 §).

Esitykset. Lautakunnan kaupunginhallitukselle tekemiin esityksiin sisältyivät mm. seuraavat asiat: liikennelinjakysymykset, kuten raitiotie-, johdin- ja linja-autoliikenteen liikennesuunnitelmien hyväksyminen noudatettavaksi 27. 8. alkaen, uusien linja-autolinjojen järjestäminen tai niiden reittien jatkaminen tai muuttaminen (4. 6. 327 §, 6. 7. 364, 365 §, 7. 9. 469 §, 19. 10. 551 §, 1. 11. 591 §, 14. 12. 682—684 §); liikennelaitoksen tariffien muuttaminen ja korottaminen (20. 1. 48 §, 1. 11. 589 §); vuosilippujen hinnat v. 1957 (23. 3. 171 §, 14. 12. 694 §); 500 mk:n hintaisten sarjalippujen poistaminen käytöstä 1. 6. alkaen (18. 5. 267 §); eräiden tilien ylittämisoikeus (20. 1. 46 §, 18. 5. 259 §, 1. 11. 592 §) sekä eräiden määrärahojen käyttöoikeus tai järjestely (6. 4. 196 §, 4. 5. 241 §, 1. 11. 593 §); eräiden liikenteessä sattuneiden vahinkojen korvaaminen (13. 1. 20 §, 9. 3. 145, 146 §, 6. 4. 199 §, 1. 6. 307, 308 §, 3. 8. 417 §, 24. 8. 439, 440 §, 19. 10. 559 §, 16. 11. 617 §); rat-

¹⁾ Kertomukseen kuuluvat tilastotaulukot, joita ei ole otettu tähän teokseen, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa ja liikennelaitoksen kertomuksen eripainoksessa.

kaisuvallan siirtämistoimikunnan pyytämät tiedot sekä ehdotus liikennelaitoksen lautakunnan johtosääntöön ja kaupungin liikennejärjestykseen tehtävistä muutoksista (10. 2. 89 §); autoasetuksen 46 §:n 3 momentin muuttaminen (6. 4. 194 §); kahdentoista auton korin hankkiminen (20. 4. 218 §); lisäalueen hankkiminen Ruskeasuolle rakennettavia halleja varten (4. 5. 242 §); kustannuslaskennan käytäntöön ottaminen, virkojen perustaminen sitä varten (1. 6. 300 §); raitiotien tai linja-autojen päätepysäkkien ja kääntöpaikkojen rakentaminen ym. (1. 6. 297 §, 4. 6. 327 §); eräiden uusien virkojen perustaminen laitokseen v. 1957 (4. 6. 329 §); Kulosaaren uuden sillan liikenteen valvonta, liikennelaitoksen liikenteen järjestely sillalla sekä vanhan sillan käyttöä koskeva ehdotus (24. 8. 433 §, 5. 10. 517 §); linja-autojen säilytystilan luovuttaminen Ruskeasuon ratsastushallin eteläpäästä (24. 8. 436 §); raitiovaununkuljettajien ja -rahastajien opetuspalkkion korottaminen (19. 10. 555 §) sekä selostus Pohjois-Munkkiniemen liikenteen kustannusvertailusta raitiotie- ja linja-autoliikenteen kesken (1. 11. 590 §).

Lausunnnot. Lautakunnan kaupunginhallitukselle antamiin lausuntoihin sisältyivät mm. seuraavat asiat: yksityisten liikennelinjojen aikataulun vahvistaminen tai muuttaminen (27. 1. 60 §, 10. 2. 87 §, 9. 3. 140 §, 1. 6. 294 §, 21. 9. 488 §), liikennelupien myöntäminen (10. 2. 86 §, 9. 3. 141 §, 3. 8. 412 §, 7. 9. 463 §, 1. 11. 587 §, 14. 12. 690 §) sekä reittien pidentäminen (9. 3. 140 §, 5. 10. 515 §); Munkkiniemen ja Puistolän liikenneolojen parantamista koskevat aloitteet (10. 2. 81 §, 20. 4. 217 §); raitiotielinjan n:o 5 palauttamista ennalleen ja autolinjan n:o 13 lopettamista koskevat aloitteet ja ehdotukset (3. 8. 414 §, 19. 10. 548 §); eräiden yksityisten esitykset uusiksi liikennejärjestelyiksi (10. 2. 82—84 §, 1. 6. 293, 295, 303, 305 §, 27. 7. 391 §, 3. 8. 416 §, 24. 8. 431 §, 7. 9. 467 §, 19. 10. 544 §, 1. 11. 584 §, 30. 11. 646, 648 §); aloite Viikin—Vantaanjoen sillan välisen liikenneväylän kuntoonpanoksi ja töiden aloittamiseksi (24. 2. 113 §); kaupungin ja Suomenlinnan välinen talviliikenne (24. 2. 114 §); Iso-Roobertinkadun raiteiden järjestely (9. 3. 136 §); Naurissaaren sillan paikkaa ja leveyttä koskeva ehdotus (4. 5. 239 §); komitean asettaminen tutkimaan merenalaisen tunnelin rakentamista Katajanokan ja Laajasalon välille (21. 6. 337 §); eräiden katujen tai kadunosten liikenteen määrääminen yksisuuntaiseksi (6. 7. 363 §, 27. 7. 388 §, 3. 8. 413 §, 21. 9. 486 §); teiden tai katujen risteyksen järjestely (24. 8. 432 §, 7. 9. 465 §); Huopalahdentien osan poikkileikkausehdotuksen vahvistaminen (19. 10. 550 §); Lauttasaaren siltatoimikunnan I mietintö (1. 11. 583 §); maksuvyöhykerajojen vahvistaminen kaupungissa yksityiselle lähi- ja kaukolinja-autoliikenteelle sekä ko. liikenteessä kaupungin alueella noudatettavat taksat (9. 3. 139 §, 1. 6. 306 §); uusi poliisijärjestysehdotus (23. 3. 169 §); kaupungin tilisäännön eräiden kohtien muuttaminen (23. 3. 170 §); Kulosaaren suunnan liikenteeseen välittömästi vaikuttavien suunnitelmien kehittäminen samanaikaisesti sillan valmistuksen kanssa (20. 4. 209 §); raitiotieliikenteen turvallisuuden parantaminen, järjestyssääntöjen uusiminen (20. 4. 216 §); kiinteän omaisuuden tarkastajien sekä vuositilintarkastajien kertomukset v:ltä 1955 sekä selvitys liikennelaitoksessa suoritetuista toimenpiteistä (24. 8. 429, 430 §); alueiden luovutus lautakunnan hallintoon ja käyttöön (21. 9. 487 §); koululaisten ja invalidien vapaa- ja alennuslippukysymykset (19. 10. 546 §, 1. 11. 582 §, 14. 12. 693 §); suojakatosten sijoittaminen erälle pysäkeille (16. 11. 612 §); Ruskeasuon hallialuevarauksen tarkistaminen (30. 11. 645 §) sekä aloite uusien raitiovaunun- ja autonkuljettajien virkojen perustamista koskevasta asiasta (30. 11. 649 §).

Liikennelaitos

Hallinto, organisatio ym.

Henkilökunta. Toimitusjohtaja, dipl.ins. Hugo Relander siirtyi terveydellisistä syistä eläkkeelle 31. 12. Insinööri Relander oli hoitanut toimitusjohtajan virkaa 25. 12. 1946 lähtien.

Kesäkuun 18 p:nä erosi apul.johtaja, liikennepäällikkö, tekn. tri Reino Castrén siirtyen Helsingin kaupungin esikaupunkiliikenteen suunnittelukomitean toimiston päälliköksi.

Lautakunta nimitti 18. 5. 1956 laitoksen I lääkäriksi tri Josef Kaplan'in. II lääkäriksi lautakunta nimitti 7. 9. tri Sirkka Oinosen, joka tuli virkaan 16. 9.

Ratapäällikkö, dipl. ins. Toivo Sariolan kuoltua nimitti lautakunta 20. 4. ratapäällikön virkaan ratainsinööri, dipl. ins. Erik Durchman'in.

Laitoksen henkilökuntaan kuului v:n 1955 päättyessä 3 771 ja v:n 1956 päättyessä 3 956 henkilöä seuraavasti ryhmitettyinä:

	1955	1956
Pääkonttori, lippukassat, vahtimestarit ja konttorisiivoojat	66	68
Raitioliikenne	1 395	1 395
Linja-autoliikenne	1 122	1 245
Rataosasto	238	239
Vaunuhallit ja korjauspajat	914	975
Vaatehtimo	30	28
Sairaanhoito	5	5
Laivaliikenne	1	1
	3 771	3 956

Eläkkeensaajia oli v:n 1955 päättyessä 639 ja v:n 1956 päättyessä 663.

Vakinaisen henkilökunnan ollessa kesälomalla 15. 5. — 15. 9. välisenä aikana työskenteli laitoksen eri osastoilla ylimääräistä henkilökuntaa. Laivamiehistöön kuului purjehduskautena 6. 5. — 17. 10. moottorilautalla Korkeasaari—Högholmen 8 miestä.

Lääkärien toiminta. Laitoksen poliklinikalla käyneiden potilaiden lukumäärä oli 21 441 (v. 1955 22 054). Sairaanhoitajien kotikäyntien lukumäärä oli 789. Rahastajakursseilla pidettiin 6 luentoa. Kertomusvuonna suoritti tuberkuloositoimisto jälleen henkilökuntaa koskevia keuhkoröntgentutkimuksia, jolloin todettiin 4 keuhkotuberkuloositapausta. Lisäksi todettiin poliklinikalla 2 keuhkotuberkuloosi- ja 2 munuaistuberkuloositapausta, joten tuberkuloositapausten kokonaislukumäärä oli 8.

Eniten käyntejä oli aamupäivävastaanotolla tammikuussa 1 122 ja iltapäivävastaanotolla helmikuussa 1 055. Vähiten käyntejä oli aamupäivävastaanotolla maaliskuussa (yleislakko) 636 ja iltapäivävastaanotolla samoin maaliskuussa 538.

Henkilökunnan huoltokonttori. Kertomusvuoden päättyessä oli huoltokonttorin jäsenmäärä 2 727. Tilillepanojen yhteismäärä oli 205 724 706 mk ja ottojen 201 794 153 mk. Talletettuja varoja oli joulukuun 31 p:nä 65 999 085 mk. Kertomusvuoden aikana myönnettiin 3 966 lainaa. Niiden yhteissumma nousi 19 756 900 mk:aan. Vientejä kirjattiin n. 160.000.

Löytötavaratoimisto. Talteenotettujen esineiden luku oli 11 652. Niistä voitiin 3 019 toimittaa takaisin ao. omistajalle.

Tilastollinen yleiskatsaus. Jäljempänä olevassa taulukossa on tietoja kertomusvuoden raitio-, linja-auto- ja johdinautoliikenteestä v:n 1955 vastaaviin lukuihin verrattuna:

	Laskettu vaunukilo- metrimäärä ¹⁾	Matkustajia	T u l o j a, mk		M e n o j a, mk	
			Kaikkiaan	Liikenteestä	Kaikkiaan	Liikenteestä ²⁾
V. 1955	26 543 921	142 577 298	2 783 166 162	2 745 341 299	3 229 339 850	2 314 210 098
V. 1956	26 131 940	133 986 439	2 677 649 339	2 639 357 664	3 661 359 179	2 563 557 280
Erotus	411 981	8 590 859	—105 516 823	—105 983 635	+ 432 019 329	+ 249 347 102
%	1.6	6.0	— 3.8	— 3.9	+ 13.4	+ 10.8

Laivaliikenteestä oli tuloja kertomusvuonna 10 218 343 mk, edellisenä vuonna 11 489 491 mk, joten vähennys oli 1 271 148 mk eli 11.1 %. Menoja oli 4 683 478 mk, edellisenä vuonna 4 005 147 mk, lisäystä siis 678 331 mk eli 16.9 %.

Raitiotiet

Liikenne. Kertomusvuoden alussa raitioliikenne jatkui 29. 8. 1955 voimaan tulleen liikennesuunnitelman mukaisena. SAK:n julistama yleislakko alkoi 1. 3. Lakon kestäessä oli liikenne täydellisesti keskeytyksissä aina 20. 3. aamuun saakka. Huolimatta raiteiden umpeutumisesta saatiin liikenne suhteellisen nopeasti käyntiin kaikilla linjoilla ko. päivän iltaan mennessä. 4. 6. alkaen, kuten tavallisesti, kesän ajaksi supistettiin liikennettä poistamalla 14 tungosajan junaa ja lisäksi perävaunuja sen mukaan kun uusia moottoriteli-vaunuja saatiin liikenteeseen. Liikennekauden 1956/57 uuden liikennesuunnitelman mukaan, joka tuli voimaan 27. 8., jäi vakinaisten kokopäiväjunien lukumäärä entiselleen (99), mutta tungosaikajunia lisättiin 2:lla, eli 43:een, joten liikenteessä oli kaikkiaan 142

¹⁾ Tähän sisältyy moottorivaunukilometrimäärä ja puolet perävaunujen kulkemasta kilometri-matkasta. — ²⁾ Ilman yhteiskustannuksia, korkoja ja kuoletuksia.

junaa. Vuoden päättyessä oli liikenteessä kaikkiaan 142 moottori- ja 100 perävaunua. Moottorivaunujen lukumäärää lisättiin näinollen vuoden kuluessa 2:lla, kun sensijaan perävaunuja vähennettiin 17:llä johtuen siitä, että useita uusia moottorivaunuja saatiin liikenteeseen.

Varsinaisia linjanmuutoksia ei kertomusvuoden aikana tapahtunut. Ainoastaan linjan 4E tunnus muutettiin 16. 2. alkaen tunnukseksi 4A ja pienempiä reitinmuutoksia tehtiin Kauppatorilla, jonka uusi raidejärjestely valmistui 4. 9.

Yksityiskohtaiset tiedot linjoista, niiden vaunumääristä ja liikennetiheyksistä sekä muutoksista vuoden kuluessa selviävät seuraavasta taulukosta:

Taulukko I

Linja		Aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
N:o	Pääteasemat		Vaki- naiset	Tungos- aika	Yö-	6.00— 9.00	9.00— 15.30	19.30	23.00
						15.30— 18.00	18.00— —	23.00	1.30
			junat			18.00	19.30		
1	Kauppatori—Käpylä ...	1.1.— 3. 6. 4.6.—26. 8. 27.8.—31.12.	8 8 8	3 — 3	4 4 4	E — E	6.7 6.7 6.7	7.5 7.5 7.5	15.0 15.0 15.0
1A	Perämiehenkatu — Käpylä	1.1.— 3. 6. 4.6.—26. 8. 27.8.—31.12.	— — —	6 3 6	— — —	6.7 (E) 6.7 6.7 (E)	— — —	— — —	— — —
3B	Eira—Porvoonkatu	1.1.— 3. 6. 4.6.—26. 8. 27.8.—29. 8. 30.8.—31.12.	8 8 8 8	3 — 3 2	4 4 4 4	6.7 (E) 6.7 6.7 (E) 6.7 (E)	6.7 6.7 6.7 6.7	7.5 7.5 7.5 7.5	15.0 15.0 15.0 15.0
3T	Eira—Porvoonkatu	1.1.— 3. 6. 4.6.—26. 8. 27.8.—25. 9. 26.9.—31.12.	8 8 8 8	4 — 5 4	4 4 4 4	6.7 (E) 6.7 6.7 (E) 6.7 (E)	6.7 6.7 6.7 6.7	7.5 7.5 7.5 7.5	15.0 15.0 15.0 15.0
4	Hietalahti — Munkkiniemi	1.1.—31.12.	12	—	—	5.0	5.0	7.5	—
4A	Erottaja—Munkkiniemi	1.1.— 3. 1. 4.1.— 3. 6. 4.6.—26. 8. 27.8.—31.12.	— — — —	— 4 — 5	3 3 3 3	— E — 10.0	— — — —	— — — —	15.0 15.0 15.0 15.0
4S	Kauppatori—Munkkiniemi	1.1.—26. 8. 27.8.—31.12.	— —	6 5	— —	10.0 10.0	— —	— —	— —
5	Katajanokka—Messuhalli	1.1.— 3. 6. 4.6.—31.12.	8 8	2 —	— —	5.0 (E) 5.0	5.0 5.0	7.5 7.5	— —
6	Maria—Arabia	1.1.— 3. 6. 4.6.—26. 8. 27.8.—31.12.	12 12 12	3 — 3	4 4 4	5.0 (E) 5.0 5.0 (E)	5.0 5.0 5.0	7.5 7.5 7.5	15.0 15.0 15.0
7A	Runeberginkatu—Harjutori	1.1.—31.12.	5	—	—	6.7	6.7	7.5	—
7B	Runeberginkatu—Harjutori	1.1.—31.12.	5	—	—	6.7	6.7	7.5	—
8	Salmisaari—Vallila	1.1.— 3. 6. 4.6.—31.12.	8 8	1 —	— —	6.7 (E) 6.7	6.7 6.7	7.5 7.5	— —
8K	Salmisaari—Käpylä	1.1.— 3. 6. 4.6.—26. 8. 27.8.—31.12.	— — —	3 2 3	— — —	E E E	— — —	— — —	— — —
9	Kauppatori—Käpylä ...	1.1.—31.12.	6	—	—	6.7	6.7	7.5	—
10	Erottaja—Ruskeasuo	1.1.— 2. 1. 3.1. 4.1.— 3. 6. 4.6.—26. 8. 27.8.—31.12.	7 7 7 7 7	4 — 1 — 1	4 4 4 4 4	6.7 (E) 6.7 6.7 (E) 6.7 6.7 (E)	6.7 6.7 6.7 6.7 6.7	6.7 6.7 6.7 6.7 6.7	10.0 10.0 10.0 10.0 10.0
10A	Käpylä—Ruskeasuo	1.1.—31.12.	—	9	—	10.0	—	—	—
10S	Kauppatori—Ruskeasuo	1.1.—31.12.	—	7	—	6.7	—	—	—
12	Kirurgi—Kuusitie	1.1.—31.12.	7	—	—	6.7	6.7	7.5	—
15	Diakonissalaitos—Töölöntulli	1.1.—31.12.	5	—	—	10.0	10.0	10.0	—

E — yksinään: vaunut ajavat epätasaisin väliajoin, luvun jäljessä: tungosaikavuorot on sijoitettu

Sunnuntai- ja pyhäpäivien aamuina klo 7.00—9.00 välisenä aikana ylläpidettiin samaa harvaa liikennettä eräillä kantalinjoilla kuin aikaisempinakin vuosina.

Kertomusvuoden aikana suoritettiin vaunujen kuormitustarkkailu ja liikenteen valvonta kuten edellisenäkin vuonna. Liikenteenohjauskeskuksen ja partioautojen toiminnasta mainittakoon, että ne mm. selvittivät yhteensä 216 auto- ja 593 raitioliikennehäiriötä sekä suorittivat muita tehtäviä, joista autoissa suoritettuja pikkukorjauksia 1 810 ja sairaankuljetuksia 118.

Yksityiskäyttöön vuokrattiin 17 raitiojunaa ja 7 erillistä moottorivaunua. Vuonna 1955 vuokrattiin 24 junaa ja 6 moottorivaunua.

Liikennehenkilökunnan peruskoulutus tapahtui voimassa olevien määräysten mukaisesti. Raitiovaunukuljettajille pidettiin kertomusvuoden aikana 3 kurssit. Sitäpaitsi pidettiin lyhyt kuljettajakurssi tarkastajaoppilaille ja huoltomiehille, jatkokoulutusta annettiin uusien moottoriteliivaunujen ajamisessa. Liikennelaitoksen viides tarkastajakurssi alkoi 10. 12. Rahastajakursseja pidettiin kaikkiaan 3. Sitäpaitsi annettiin lyhennetty rahastajan koulutus tarkastajaoppilaille sekä autonkuljettajille, jotta nämä suorittaisivat ajosta ns. yhdenmiehen linja-autoissa.

Liikennehenkilökunnan virantoimitusta koskevia päiväkäskymääräyksiä annettiin 231.

Yleisön palvelemiseksi julkaistiin kuten aikaisemminkin »Helsingin Kulkuneuvot» niminen aikataulutiedoitus lisälehtineen, joita myytiin 1 913 kpl.

Seuraavassa taulukossa esitetään raitioliikennettä koskevia tilastollisia tietoja vv:ltä 1955 ja 1956:

	Laskettu vaunukilo- metrimäärä ¹⁾	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk ²⁾		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Mat- kusta- jaa kohden
V. 1955.....	11 207 503	72 052 195	6.43	1 328 506 362	118: 54	1 213 017 807	108: 23	16: 84
V. 1956.....	11 114 899	69 477 638	6.25	1 313 294 194	118: 16	1 322 483 353	118: 98	19: 03
Erotus	92 604	2 574 557	0.18	15 212 168	0: 38	+ 109 465 546	+ 10: 75	+ 2: 19
%	0.8	3.6	2.8	1.1	0.3	+	9.0	+ 13.0

Liikkuva kalusto. Kertomusvuoden aikana toimittivat Valmet Oy., Tampereen Pel-lava- ja Rautateollisuus Osakeyhtiö ja Oy. Strömberg Ab. viimeiset 18 tilatuista telimoot-torivaunuista. Oy. Karia Ab:ltä tilattiin 30 teliperävaunua. Erikoisajoneuvoja ja kuor-mavaunustoa lisättiin seuraavasti: 1 Daimler-Benz-Streicher kiskojen kaarteiden voitelu-auto, 1 Austin LD2 kuorma-auto, 2 Austin LWB-III kuorma-autoa, 2 Austin J2—152 pakettiautoa sekä 1 Volvo-alustainen tornivaunu.

Vuoden aikana romutettiin 23 raitiomoottorivaunua ja 10 perävaunua, 1 työmoottori-vaunu ja 6 raitiotie-lumiauraa.

Vuoden lopussa käsitti raitiovaunusto 248 moottorivaunua, joista 243 oli liikennekel-poisia; 150 perävaunua, joista 149 liikennekelpoisia; 4 työmoottorivaunua ja 1 aurapä-
vystysvaunua, 21 raitiotie-lumiauraa ja 2 lumenkuljetusvaunua. Moottorivaunuista oli 41 kpl yli 35 vuotta vanhoja, 26 kpl yli 30 vuotta, 42 kpl yli 25 vuotta, 24 kpl yli 15 vuotta, 40 kpl 5—10 vuotta ja 75 kpl 0—3 vuotta. Perävaunuista oli 3 kpl yli 40 vuotta, 17 kpl yli 35 vuotta, 20 kpl yli 30 vuotta, 30 kpl yli 25 vuotta, 24 kpl yli 15 vuotta, 40 kpl yli 10 vuotta ja 16 kpl 8—10 vuotta.

Rata- ja ilmajohto-osaston vaunusto käsitti vuoden lopussa 4 asennustornivaunua, 1 asennuslinja-auton, 9 kuorma-autoa, 2 pakettiautoa, 1 farmariauton, 1 kiskojen kaarteiden voiteluauton, 4 tiehöylää, 8 traktoria, 1 kiskonpuhdistusauton, 3 kuljetettavaa sähkö-nosturia, 2 moottorijyrää, eli yhteensä 36 moottoriajoneuvoa ja lisäksi 15 muuta ajoneu-
voo ja auraa.

Muu liikkuva kalusto käsitti vuoden lopussa 2 kalustoautoa, 3 kuorma-autoa, 3 umpi-naista kuorma-autoa, 5 farmariautoa, 1 pakettiauton, 3 puolitraktoria ja 4 henkilöautoa, yhteensä 21 moottoriajoneuvoa.

¹⁾ Tähän sisältyy moottorivaunukilometrimäärä ja puolet perävaunujen kulkemasta kilometri-matkasta. — ²⁾ Ilman yhteiskustannuksia, korkoja ja kuoletuksia.

Raiteet. Uutta rataa rakennettiin Ruusulankadulle Eino Leinonkadun ja Kammionkadun välille 249 m yksinkertaista rataa. Mannerheimintien ja Arkadiankadun risteyksessä suoritettiin raiteiston uudelleen järjestely, jonka yhteydessä rakennettiin uutta yksinkertaista rataa 85 m.

Kauppatorin raiteiston järjestelyissä poistettiin Unioninkadulta toinen raide. Samalla siirrettiin rataa Etelä-Rannassa sekä uusittiin vaihteet ja raideristeykset. Raiteiden pituus lyheni tällöin 72 m.

Liikennejärjestelyn johdosta raiteisto siirrettiin uuteen paikkaan Erottajankadulla Ludviginkadun ja Yrjönkadun välillä sekä Iso Robertin- ja Fredrikinkadulla 700 m:n matkalla. Samalla uusittiin Yrjönkadun ja Iso Robertinkadun risteyksessä raideristeykset vaihteineen ja kaarineen.

Runeberginkadun ja Caloniuksenkadun risteyksen uudestijärjestelyjen yhteydessä uusittiin vaihteet ja raideristeykset.

Mannerheimintien ja Runeberginkadun kulmassa rakennettiin uudet raideristeykset vaihteineen ja kaarineen.

Töölön raitiovaunuhallissa uusittiin raiteet n:o 11 ja 18 160 m:n matkalla.

Kuluneita urakiskoja vaihdettiin eri paikoissa rataverkostoa yhteensä 8 394 jm. Raiteita nostettiin ja tuettiin 5 580 m:n matkalla yksinkertaista rataa.

Kiskojen vaihdon ja radan korjausnoston yhteydessä levitettiin raide-etäisyys 2.5 m:stä 3 m:iin 3 191 m:n matkalla kaksiraiteista rataa. V:sta 1950 lähtien suoritettut levytykset huomioon ottaen on kaksiraiteista rataa levitetty yhteensä 29.5 km.

Vuoden päättyessä oli raiteiden yhteenlaskettu pituus yksinkertaista rataa 92 895 m, mistä määrästä Vignol-kiskoista tehtyä rataa 9 833 m. Ratapiha- ja halliraitteiden yhteenlaskettu pituus oli 15 129 m yksinkertaista rataa, mistä määrästä Koskelan halleilla rata-kiskorataa 6 018 m. V:n 1956 aikana uusittiin 26 vaihdetta. Vuoden päättyessä oli radoilla 172 vaihdetta, joista sähköllä käännettäviä 40. Koskelan hallipihalle asennettiin 1 uusi vaihde ja Töölön hallipihalta poistettiin 5. Rata- ja hallipihoilla oli 149 vaihdetta. Vaihteiden kokonaismäärä oli 321.

Uusia raideristeyksiä asennettiin 5 ja poistettiin 6. Raideristeyksien kokonaisluku oli vuoden lopussa radoilla 71, Koskelan hallipihalla 4 sekä Töölön hallipihalla 1, eli yhteensä 76.

Nupukivipäälysteisiä katuosuuksia korjattiin ja uusittiin 32 365 m², asfaltti- ja emulsiopäälysteisiä 2 860 m². Paikkaukseen käytettiin 201 655 kg massaa. Uusia raitiotiekorokkeita rakennettiin 9 ja linja-autokorokkeita 7, eli yhteensä 16, joista 9 puusta. Korokkeita poistettiin kaikkiaan 13. Suojakatoksia oli edelleen 9. Ilmajohtoa varten pystytettiin 73 pylvistä ja poistettiin 72.

Rataosaston konepajalla valmistettiin mm. raideristeyksiä, johdinpylväitä, vaihteiden sähkölämmityslaitteita ja puisia korokkeita.

Ilmajohto. Kauppatorin johdinverkostoa siirrettäessä asennettiin uutta ilmajohtoa 580 m, Arkadian aukion uutta raidetta varten 297 m, Eino Leinon-, Ruusulan- ja Kammionkatujen uutta rataa varten 249 m. Ilmajohtoa poistettiin yhteensä 922 m. Kulunutta ilmajohtoa vaihdettiin 7 060 m. Mannerheimintielle, Postikadun ja Kaivokadun välille, asennettiin kaksoisjohto, samoin IX:n syöttöpisteen ja Bulevardin välille, yhteensä 340 m. Kaksoisjohdon pituus kertomusvuoden lopussa oli 1 040 m. Kustaa Vaasan tielle asennettiin 1 200 m:n pituinen apusyöttökaapeli.

Raide-etäisyyttä levennettäessä 3 m:iin siirrettiin vastaavasti ilmajohtoa 3 191 m:n pituudelta kaksiraiteista rataa. Ilmajohtoverkostoa uudelleen mitattaessa oli sen pituus 106 128 m. Kertomusvuoden aikana lisääntyi ilmajohdon pituus 1 404 m ja oli siten vuoden lopussa yhteensä 107 532 m. V. 1955 aloitettiin vaihteiden sähkölämmityksien asentaminen ja oli kertomusvuoden lopussa sähkölämmitysvaihteita käytössä kaikkiaan 33. Katuristeyksien sähkömerkkivalolaitteita oli edelleen 29.

Ilmajohtovikoja sattui kertomusvuonna kaikkiaan 49, joista 16 aiheutti liikennekeskeytyksen yhteensä 7½ tunnin ajaksi.

L i n j a - a u t o t

Liikenne. Liikenne eri linja-autolinjoilla jatkui vuoden alkaessa 29. 8. 1955 voimaan tulleen liikennesuunnitelman mukaisesti.

Yleislakon aikana oli linja-autoliikenne keskeytyneenä 1. 3. — 19. 3. välisenä aikana.

Linjalle 16 Eira—Kruununhaka lisättiin 9. — 19. 1. väliseksi ajaksi yksi kokopäivävaunu ja linjalle 18 Kirkkokatu—Lastenlinna kaksi. Linjoille 34 Rautatientori — Pohjois-Herttoniemi, 37 Rautatientori — Hevossalmi ja 51 A Rautatientori — Olympiakylä lisättiin yksi ruuhkavaunu kullekin.

Linjalla Suomenlinna—Olympialaituri liikennöitiin 2. 2. — 29. 3. kahdella partioautolla. Liikenne keskeytyi usein lumipyryn ja jälle nousseen veden vuoksi.

Linjalle 35V Rautatientori — Itä-Herttoniemi oli 16. 2. lisättävä kaksi kokopäivävaunua, mutta vaunupulan vuoksi oli linjalta 18 Kirkkokatu — Lastenlinna vähennettävä vastaavasti 2 kokopäivävaunua.

Kesälinjaa 31 Sörnäinen—Kivinokka liikennöitiin 19. 5. — 16. 9. välisenä aikana.

Kesän ajaksi 4. 6. — 26. 8. vähennettiin 9 kokopäivä- ja 9 ruuhkavaunua.

Liikenne linjalla 26 A Ruskeasuo—Pitäjänmäki lopetettiin 26. 8. ja linja 29 Ruskeasuo—Marttila ulotettiin 27. 8. lähtien kulkemaan Laurinmäkeen asti.

Liikenne linjalla 38 Rautatientori — Hälvik aloitettiin, yksityisliikenteen lakattua 30. 7. ruuhka-ajan liikenteenä, mutta muutettiin 23. 12. kokopäiväliikenteeksi.

Linjan 51 Rautatientori—Pohjois-Käpylä reitti jatkettiin 29. 7. ulottumaan Oulunkylään asti ja linjan 53 Rautatientori—Itä-Pakila reitti siirrettiin Oulunkylässä Asema tielle. Linjan 23 Erottaja—Isokaari reitti jatkettiin 10. 11. Viklakujalle asti.

Kertomusvuoden alussa oli arkipäivinä liikenteessä olleiden vaunujen lukumäärä 194 ja vuoden päättyessä 208.

Yksityistilauksia suoritettiin turistiautolla 33, mistä oli tuloja 255 256 mk sekä muilla linja-autoilla 233 tulojen ollessa 996 171 mk. Turistiauto asetettiin 23. 11. linjaliikenteeseen linjalle 100.

Autonkuljettajakursseja pidettiin 9.

Autolinjat, niiden vaunumäärät ja vuorojen keskimääräiset ajotiheydet vuoden eri aikoina selviävät seuraavasta taulukosta:

Taulukko II

Linja		Aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
N:o	Pääteasemat		Vaki- naiset	Tungos- aika	Yö-	6.00— 9.00	9.00— 15.30	19.30	23.00
			vaunut			15.30— 18.00	18.00— 19.30	23.00	1.30
13	Kauppatori—Apollon- katu	1. 1.— 3.10. 4.10.—31.12.	4 3	— —	— —	6 7.5	6 7.5	7.5 10	— —
14	Eira—Naistenklinikka ...	1. 1.— 3. 6. 4. 6.—26. 8. 27. 8.—31.12.	15 10 15	5 — 3	— — —	2 3.5 2	2.4 3.5 2.4	3.7 6 3.7	— — —
16	Eira—Kruununhaka	1. 1.— 8. 1. 9. 1.— 3. 6. 4. 6.—26. 8. 27. 8.—30. 9. 1.10.—31.12.	5 6 5 6 5	— — — — —	— — — — —	7 5 6 5 6.5	7 5 6 5 6.5	7 6 7.5 6 7.5	— — — — —
17	Merikatu—Aleksis Kivenkatu	1. 1.—28.10. 29.10.—26.11. 27.11.—31.12.	9 7 6	— — —	— — —	5 6 7.5	5 6 7.5	6 6 7.5	— — —
18	Kirkkokatu—Lasten- linna	1. 1.—18. 1. 19. 1.—14. 2. 15. 2.— 3. 6. 4. 6.—26. 8. 27. 8.—18. 9. 19. 9.—26.11. 27.11.—31.12.	7 9 7 7 9 8 6	— — — — — — —	— — — — — — —	6.7 5 6.7 6.7 5 5.5 7.5	6.7 5 6.7 6.7 5 5.5 7.5	6.7 6.7 6.7 7.5 7.5 7.5 7.5	— — — — — — —
19	Eläintarhantie—Pasilan- tori	1. 1.—31.12.	1	—	—	12	12	12	—
20	Rautatientori—Lautta- saarentie	1. 1.— 3. 6. 4. 6.—26. 8. 27. 8.—31.12.	3 2 3	— — —	— — —	12 20 12	12 20 12	12—24 36 20	— — —

Linja		Aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
N:o	Pääteasemat		Vaki- naiset	Tungos- aika-	Yö-	6.00— 9.00	9.00— 15.30	19.30	23.00
			vaunut			15.30— 18.00	18.00— 19.30	— 23.00	— 1.30
21	Erottaja—Seurasaaari	1. 1.—31.12.	1	—	—	40	40	40	—
23	Erottaja—Isokaari	1. 1.— 3. 6.	6	10	3	2	6	6.7	12
		4. 6.—26. 8.	6	8	3	3 (E)	6	6.7	12
		27. 8.— 9.11.	6	11	3	2	6	6	12
	Erottaja—Isokaari (Viklakuja)	10.11.—31.12.	6	11	3	2	6	6	12
24	Rautatientori—Etelä- Lauttasaari	1. 1.—26. 8.	2	2	—	2	20	36	—
		27. 8.—31.12.	3	1	—	2 (E)	12	20	—
31	Sörnäinen—Kivinokka	19. 5.—16. 9.	1	—	—	15	—	—	—
51A	Rautatientori—Olympia- kylä	1. 1.—18. 1.	2	5	—	6 (E)	—	—	—
		19. 1.— 3. 6.	2	6	—	6 (E)	—	—	—
		4. 6.—26. 8.	2	4	—	6	—	—	—
		27. 8.—31.12.	—	9	—	4 (E)	—	—	—
100	Kuusitie—Ruskeasuo ...	1. 1.—31.12.	1	—	—	13—14	13—14	15	—
22	Ruskeasuo—Etelä- Haaga	1. 1.—18. 1.	2	—	—	10 (E)	10(E)	10(E)	—
		19. 1.—26. 8.	2	—	—	10	10	10	—
		27. 8.—31.12.	3	—	—	6.7	6.7	10	—
25	Ruskeasuo—Malmin- kartano	1. 1.—26. 8.	1	—	—	60	60	60	—
		27. 8.—31.12.	2	—	—	20	20	60	—
26	Ruskeasuo—Konala	1. 1.—26. 8.	1	—	—	30 (E)	20(E)	20(E)	—
		27. 8.—31.12.	2	—	—	20	20	60	—
26A	Ruskeasuo—Pitäjänmäki	1. 1.—26. 8.	1	—	—	30 (E)	—	—	—
27	Ruskeasuo—Kaarela	1. 1.—31.12.	2	2	1	6.7(E)	20	20	30
27A	Ruskeasuo—Etelä- Kaarela	1. 1.—31.12.	—	1	—	20	—	—	—
29	Ruskeasuo—Marttila	1. 1.—26. 8.	—	—	—	30 (E)	30(E)	60	—
		27. 8.—31.12.	1	—	—	20	20	60	—
32	Rautatientori—Erän- kävijäntori	1. 1.—26. 8.	5	8	—	5 (E)	10	10	—
		27. 8.—31.12.	5	12	—	3	10	10	—
32A	Rautatientori—Kulo- saari—Eränkävijäntori	1. 1.—31.12.	—	—	3	—	—	—	20
33	Rautatientori—Marja- niemi	1. 1.—31.12.	2	1	—	20 (E)	30	30	—
34	Rautatientori—Pohjois- Herttoniemi	1. 1.—18. 1.	—	1	—	60	—	—	—
		19. 1.—26. 8.	—	2	—	30	—	—	—
		27. 8.—31.12.	2	—	—	30	30	30	—
35	Rautatientori—Kulosaa- ri—Itä-Herttoniemi	1. 1.—26. 8.	3	—	—	—	20	—	—
		27. 8.—28.10.	3	—	—	—	—	20	—
		29.10.—31.12.	4	—	—	—	—	—	15
35A	Rautatientori—Kulo- saari	1. 1.—26. 8.	—	2	—	20	—	—	—
		27. 8.—28.10.	—	2	—	20	20	—	—
		29.10.—31.12.	2	—	—	20	20	—	—
35V	Rautatientori—Itä- Herttoniemi	1. 1.—15. 2.	—	1	—	20 (E)	—	—	—
		16. 2.— 3. 6.	2	1	1	10 (E)	—	—	60
		4. 6.—26. 8.	—	3	1	10 (E)	—	—	60
		27. 8.—30. 9.	—	4	2	5 (E)	20	—	30
		1.10.—28.10.	1	4	2	5 (E)	20(E)	—	30
		29.10.—26.11.	2	4	2	5	15	—	30
		27.11.—31.12.	3	4	2	5 (E)	15	—	30
36	Rautatientori—Jollas ...	1. 1.—31.12.	2	2	—	15 (E)	30	30	—
37	Rautatientori—Hevos- salmi	1.1. —13. 1.	3	—	—	20	20	20	60
		14. 1.—31.12.	3	1	—	20 (E)	20	20	60
38	Rautatientori—Hälvik ..	30. 7.—22.12.	—	1	—	60	—	—	—
		23.12.—31.12.	1	—	—	60	60	60	—
41	Rautatientori—Mellun- kylä	1. 1.—28.10.	3	—	—	20	20	20	20
		29.10.—31.12.	4	—	—	15	15	15	20
41A	Rautatientori—Vartio- kylä	1. 1.— 3. 6.	—	8	—	10 (E)	—	—	—
		4. 6.—26. 8.	1	5	—	10	—	—	—
		27. 8.—30. 9.	—	8	—	10 (E)	—	—	—
		1.10.—28.10.	1	8	—	10 (E)	—	—	—
		29.10.—26.11.	2	8	—	10 (E)	—	—	—
		27.11.—31.12.	3	8	—	10 (E)	—	—	—

E — kirjain ilmaisee, että vaunut ajavat epätasaisin väliajoin.

Linja		Aika	Lukumäärä			Vuorotiheys minuuteissa n. klo			
N:o	Pääteasemat		Vaki- naiset	Tun- gos- aika-	Yö-	6.00— 9.00 15.30— 18.00	9.00— 15.30 18.00 — 19.30	19.30 — 23.00	23.00 — 1.30
			vaunut						
50	Rautatientori—Koskela	1. 1.— 6. 9.	2	2	—	10	20	20	—
		7. 9.—31.12.	3	1	—	10	15	15	—
51	Rautatientori—Pohjois- Käpylä	1. 1.—26. 2.	7	—	—	6	6	6	—
	Rautatientori—Oulun- kylä	27. 2.—26. 8.	7	—	—	6.7	6.7	6.7	—
52	Rautatientori—Pirkkola	27. 8.—31.12.	8	2	—	6 (E)	6	6	—
		1. 1.— 3. 6.	6	8	2	5 (E)	15	15	30
		4. 6.—26. 8.	6	6	2	5 (E)	15	15	30
		27. 8.—31.12.	5	10	2	3 (E)	12	12	30
53	Rautatientori—Itä- Pakila	1. 1.—26. 8.	3	5	—	10 (E)	20	20	—
		27. 8.—31.12.	3	3	—	10	20	20	—
54	Rautatientori—Länsi- Pakila	1. 1.— 3. 6.	7	7	3	5 (E)	10	10	20
		4. 6.—26. 8.	6	6	3	5	10	10	20
		27. 8.—26.11.	5	8	3	3 (E)	12	12	20
		27.11.—31.12.	6	8	3	3 (E)	12	12	20
54A	Rautatientori—Itä- Maunula	1. 1.— 3. 6.	—	3	—	15 (E)	—	—	—
		4. 6.—26. 8.	—	1	—	50	—	—	—
		27. 8.—31.12.	—	4	—	12	—	—	—
55	Ruskeasuo—Länsi- Pakila	1. 1.—31.12.	2	2	—	10 (E)	20	20	—
55A	Ruskeasuo...Itä-Maunula	1. 1.— 1. 5.	—	2	—	20	—	—	—
		2. 5.— 3. 6.	—	1	—	40	—	—	—
56	Rautatientori—Mestarin- tie	1. 1.—15. 4.	1	1	—	30	60	60	—
		16. 4.— 1. 5.	1	2	—	20 (E)	60	60	—
		2. 5.—31.12.	2	1	—	20 (E)	30	30	—
62	Rautatientori—Viikin- kylä	1. 1.—31.12.	2	—	—	30 (E)	30(E)	60	—
63	Rautatientori—Malmin lentoasema	1. 1.—31.12.	1	—	—	60	60	60	—

Seuraavasta taulukosta ilmenee autoliikennettä koskevia tietoja vv:lta 1955 ja 1956

	Vaunukilo- metrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk ¹⁾		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkus- tajaa kohden
V. 1955	14 209 629	61 908 826	4.36	1 263 796 996	88: 94	1 008 711 288	70: 99	16: 29
V. 1956	13 954 123	57 101 961	4.09	1 191 082 712	85: 36	1 143 028 770	81: 91	20: 02
Erotus	— 255 506	— 4 806 865	— 0.27	— 72 714 284	— 3: 58	+ 134 317 482	+ 10: 92	+ 3: 73
%	— 1.8	— 7.8	— 6.2	— 5.8	— 4.0	+ 13.3	+ 15.4	+ 22.9

Johdinautoliikenteen vastaavat luvut vv:lta 1955 ja 1956 ovat seuraavat:

	Vaunukilo- metrimäärä	Matkustajia		Liikennetuloja, mk		Liikennemenoja, mk ¹⁾		
		Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Kaikkiaan	Vkm kohden	Matkus- tajaa kohden
V. 1955	1 126 789	8 616 277	7.65	153 037 941	135: 82	92 481 003	82: 07	10: 73
V. 1956	1 062 918	7 406 840	6.97	134 980 758	126: 99	98 045 157	92: 24	13: 24
Erotus	— 63 871	— 1 209 437	— 0.68	— 18 057 183	— 8: 83	+ 5 564 154	+ 10: 17	+ 2: 51
%	— 5.7	— 14.0	— 8.9	— 11.8	— 6.5	+ 6.0	+ 12.4	+ 23.4

E — kirjain ilmaisee, että vaunut ajavat epätasaisin väliajoin.

¹⁾ Ilman yhteiskustannuksia, korkoja ja kuoletuksia.

Linja-autovaunusto. Kertomusvuoden aikana saatiin liikennelaitokselle 18 kpl Volvo B 65506 merkkisiä, 61 matkustajan diesel-linja-autoja sekä 3 kpl Scania-Vabis B 7159 V merkkisiä, 59 matkustajan diesel-linja-autoja. Volvo alustat toimitettiin v. 1955. Kaikkien näiden linja-autojen korit valmisti Oy. Helsingin Autokoritehdas Ab. Lisäksi hankittiin v. 1956 aikana 56 kpl Scania-Vabis B 7159 V alustoja, joiden koreista 20 kpl tilattiin Oy. Helsingin Autokoritehdas Ab:ltä (v. 1956 toimitettu 3), 18 kpl Valmet Oy:ltä ja 18 kpl Ajokki Oy:ltä. Oy. Volvo-Auto Ab. toimitti kertomusvuoden aikana 17 kpl B 63508 alustoja, joiden korit tilattiin Valmet Oy:ltä.

Kaikkiaan 6 linja-autoa romutettiin.

Linja-autoja oli vuoden päättyessä 255, joista 121 suurta, 133 keskikokoista ja yksi turistiauto. Näistä oli vuoden päättyessä 249 liikennekelpoisessa kunnossa ja rekisteröitynä.

Johdinautovaunusto. Johdinautovaunustoon kuului vuoden päättyessä 23 vaunua, jotka kaikki olivat liikennekelpoisessa kunnossa ja rekisteröitynä.

Johdinautojen johtoverkosto. Fredrikinkadulla Iso-Roobertinkadun ja Viiskulman välillä tapahtuneen raitiotieradan siirtotyön aikana johdinautolinjaa lyhennettiin ja Kampintorille rakennettiin kääntösilmukka. Silmukka rakennettiin siten, että sitä tarpeellisten vaihteiden asentamisen jälkeen voidaan käyttää kääntöpaikkana häiriötapauksissa. Koko silmukan pituus on 35 m. Ilmajohtoverkoston pituus vuoden päättyessä oli 11 075 m.

Yllämainittujen kiskojen siirtämisen vuoksi Fredrikinkadulla jouduttiin johdinlinjaa siirtämään 1.5 m sivulle, samoin jouduttiin Iso-Roobertinkadun kulmassa olevien raitiotiekaarteiden uusimisen vuoksi uusimaan myös molemmat linjaristikot.

Topeliuskadulle uusittiin 5 300 m kulunutta johtoa, samalla korvattiin vanhat langanpitimet uusilla joustavilla langanpitimillä. Kääntösilmukka Naistenklinikan luona uusittiin käyttäen amerikkalaismallisia kaarresegmenttejä. Hallinajoa varten Topeliuksenkadulta Humalistonkadulle asennettiin sähkövaihde niin, että vaunut voitiin ajaa suoraan halliin siirtämättä johdintankoja. Myös hallista ulosajo Eino Leinonkadun puolella Topeliuksenkadulle järjestettiin uudelleen ja siinä ollut myötävaihde uusittiin.

Johdinvikoja sattui kaikkiaan 24 kertaa, joista ainoastaan yksi aiheutti liikennekeskeytyksen 50 minuutin ajaksi.

L a i v a l i i k e n n e

Moottorilautta Korkeasaari—Högholmen oli purjehduskautena 6. 5. — 17. 10. liikenteessä Korkeasaaren—Pohjoissataman reitillä. Yhteensä kuljetettiin 627 256 matkustajaa, joista 223 946 lapsia.

R a k e n n u s t y ö t

Töölö. Vaunuhuollon työntekijöitä ja työnjohtajia varten rakennettiin 2-kerroksinen puku- ja pesuhuonerakennus, jonka kuutiotilavuus oli 770 m³. Konepajan työnjohtajille rakennettiin konttoritilaa 76 m³ ja raitiovaunuhuollon työnjohtajille 40 m³. Raitiovaunukorjaamon katto korjattiin ja korjaamo maalattiin sisäpuolelta. Asuntokiinteistössä Manneheimintie 76 uusittiin sähköjohtoja sekä vesi- ja viemäriputkia. Ruokalassa ja lippukassahuoneissa toimitettiin täyskorjaus. Asuntokiinteistössä Töölönkatu 49 uusittiin sähköjohtoja, keskuslämmityskattilat sekä vesi- ja viemäriputket korjattiin, vesikatto uusittiin osittain ja korjattiin sekä juhlasalissa toimitettiin täyskorjaus. Raitiovaunuhalli 2:n raiteiden 7, 8, 9, 10 ja 11:n kohdalla korvattiin puulattia osittain rautabetonilattialla, jota yhteensä tehtiin n. 180 m². Korjaamoon asennettiin paineilmaputkistoa.

Vallila. Rakennettiin 2 portinvartijakojua tilavuudeltaan 42 m³. Keskuslämmityspotkistoa uusittiin raitiovaunuhallissa. Autokorjaamoon rakennettiin esimiehen huone. Alustakorjaamoa laajennettiin sekä rakennettiin huone jäähdyttäjien korjaamista varten. Lisäksi suoritettiin erinäisiä korjaus- ja maalaustöitä.

Koskela. C-hallin rakennettiin lisää pukusuoja 100 miehelle. Kuumailmapuhaltimet asennettiin huoltoteiden ovien kohdalle. Linja-autopihalle rakennettiin ulkonasäilytyslaitteet 40:lle linja-autolle. A-hallin asennettiin lämminilmapuhaltimet huoltoraiteiden alle. Lisäksi suoritettiin erinäisiä korjaus- ja maalaustöitä.

Asuntokiinteistöissä Porvoonkatu 12, Hämeentie 54 ja Lauttasaarenhuvilassa suoritettiin pienehköjä korjauksia.

Konepajat

Raitiovaununekonepajat. Konepajoilla korjattiin perusteellisesti ja uudistettiin 16 vanhaa moottorivaunua ja 8 perävaunua. 56 moottori- ja 23 perävaunua korjattiin täydellisesti ja 151 moottori- ja 15 perävaunua osittain. Moottoreissa esiintyi sähkövikoja 165 kertaa ja mekaanisia vikoja 39 kertaa. Akselinkatkeamia esiintyi 4 moottorivaunussa. Pyöräkorjauksia tehtiin 71 kertaa moottorivaunuissa ja 66 kertaa perävaunuissa. Uudessa pyöränhiomakoneessa, joka otettiin käyttöön 31. 7. hiottiin 76 moottorivaunun ja 32 perävaunun pyörät. 7 moottorivaunua ja 10 perävaunua maalattiin kokonaan, kolhiomaalauksia tehtiin 57 moottori- ja 23 perävaunussa.

Linja-autokonepajat. Kertomusvuoden aikana muodostivat kolhiokorjaukset huomattavimman osan työstä. Moottoriajoneuvokolhioita oli yhteensä 1 383, joista 239 vaati suurempia korjaustöitä.

Korit uusittiin 9 linja-autossa ja 22 linja-auton koria korjattiin. Täyskorjauksessa oli 87 moottoria. Yhteensä suoritettiin 3 700 korjausta, joista 2 265 alustoissa, 513 koreissa, 305 moottoreissa, 376 oli jousien vaihtoja ja 241 maalaustöitä. Viimeksimainittu käsitti myös kuorma-autovaunuston.

Kertomusvuoden aikana kokeiltiin linja-autojen ulkonälmmitystä. Linja-autot lämmitettiin johtamalla lämmintä ilmaa johtoputkia myöten osaksi moottoreihin ja osaksi koreihin.

Konepaja- ja huolto-osastojen kalustoa lisättiin vuoden kuluessa seuraavasti: Töölöön hankittiin 1 pyöränhiomakone, 1 sähkökuljetustrukki, 1 kompressori, 1 teleskopnosturi, 5 hydraulista nostopöytää, 1 sähköhitsauskone; Vallilaan 2 hydraulista nostopöytää, 1 yleisjyrsinkone, 1 koneosien pesulaite; autokorjaamoon 1 pistehitsauskone, 1 hydraulinen puristin; Koskelaan 1 teleskopnosturi, 2 hydraulista nostopöytää, 1 Tecalemit voitelukone, 4 linja-autojen ulkosäilytys-lämmityslaitetta.

Alukset

Moottorilautalla Korkeasaari—Högholmen suoritettiin moottorin täydellinen korjaus. Lisäksi suoritettiin tavanomainen vuosikorjaus ja tarkastus. Purjehduskauden aikana suoritti lautta 2 856 kaksoisvuoroa. Kaasuöljyä käytettiin kaikkiaan 18 555 kg, mikä vastasi n. 6.5 kg edestakaisella matkalla. Apumoottoreihin ja lämmitykseen käytettiin 1 152 kg kaasuöljyä. Käyttöhäiriöitä ei purjehduskauden aikana esiintynyt.

Matkalippujen hinnat ja myynti

Matkalippujen hinnat. Kertomusvuoden aikana olivat lippujen hinnat eri liikennelinjoilla samat kuin v. 1955, nimittäin:

	mk						
Kaikilla raitiolinjoilla, sisäisillä autolinjoilla sekä autolinjoilla keskustasta Lauttasaaren, Haagan eteläosaan, Käpylään, Olympiakylään, Kumpulaan, Annalaan, Kulosaaren ja Kivinokkaan	<table> <tr> <td>kertalippu</td><td>25</td></tr> <tr> <td>sarjalippu, 11 matkaa</td><td>200</td></tr> <tr> <td>sarjalippu, 30 matkaa</td><td>500</td></tr> </table>	kertalippu	25	sarjalippu, 11 matkaa	200	sarjalippu, 30 matkaa	500
kertalippu	25						
sarjalippu, 11 matkaa	200						
sarjalippu, 30 matkaa	500						
Keskustasta Pitäjänmäelle, Konalaan, Marttilaan, Laurinmäkeen, Huopalahden asemaseudulle, Etelä-Kaarelaan, Maunulaan, Pirkkolaan, Länsi-Pakilaan, Metsälään, Koskelaan, Oulunkylään, Vanhaankaupunkiin, Viikiin, Herttoniemeen ja Laajasaloon	<table> <tr> <td>kertalippu</td><td>30</td></tr> <tr> <td>sarjalippu, 9 matkaa</td><td>200</td></tr> <tr> <td>sarjalippu, 24 matkaa</td><td>500</td></tr> </table>	kertalippu	30	sarjalippu, 9 matkaa	200	sarjalippu, 24 matkaa	500
kertalippu	30						
sarjalippu, 9 matkaa	200						
sarjalippu, 24 matkaa	500						
Keskustasta Malminkartanoon, Kaarelan pohjoisosaan, Itä-Pakilaan, Malmille, Marjaniemeen, Vartiokylään, Mellunkylään, Hälviin, Hevossalmeen ja Jollakseen	<table> <tr> <td>kertalippu</td><td>35</td></tr> <tr> <td>sarjalippu, 9 matkaa</td><td>250</td></tr> </table>	kertalippu	35	sarjalippu, 9 matkaa	250		
kertalippu	35						
sarjalippu, 9 matkaa	250						

Yöliikenteessä oli kaksinkertainen maksu.

Liput oikeuttivat 5 mk:n hintaisen siirtolipun lunastamiseen, joka puolestaan oikeutti yhteen siirtoon kaikille linjoille, ei kuitenkaan sen vyöhykkeen ulkopuolelle, jolla perusmatka päättyi.

Maksullisen siirron lisäksi myönnettiin yksi ilmainen siirto Pasilan autolinjalta raitiolinjalle 3 ja päinvastoin, Ruskeasuon suunnan liityntäautolinjoilta raitiolinjalle 10 ja päinvastoin sekä autolinjalta 100 raitiolinjalle 12 ja päinvastoin.

Matkustajalta, joka ajoi kauemmaksi kuin hänen lippunsa oikeutti, perittiin 10 mk:n vyöhykelisä.

Alle 13 vuotiaitten lasten kertalippu maksoi kaikilla vyöhykkeillä 10 mk.

Koululaisten, invalidien ja sokeain alennuslippujen hinta oli kaikilla vyöhykkeillä 50 mk oikeuttaen 8 matkaan. Alennuslipulla kuljettujen matkojen suurin sallittu määrä kuukaudessa oli koululaisille 72, invalideille ja sokeille 112.

Lastenlippu ja alennusliput oikeuttivat 5 mk:n siirtolipun lunastamiseen samoin siirto-oikeuksin kuin varsinaiset liput.

Henkilökohtaisia vuosilippuja saivat kaupungin virastot ja laitokset sekä posti- ja lennätinlaitos lunastaa 20 000 mk:n hinnasta kappaleelta. Poliisilaitokselle myytiin lippuja, jotka eivät olleet henkilökohtaisia, samasta hinnasta kuin edellämainitut. Muille valtion laitoksille ja eräille järjestöille myytiin vuosilippuja 23 000 mk:sta. Yksityiset henkilöt maksoivat puolen vuoden lipusta 15 000 mk.

Laivalinjalla Korkeasaari—Pohjoissatama lippujen hinnat olivat samat kuin v. 1955, nimittäin aikuisilta 50 mk edestakaisesta matkasta ja 25 mk yksinkertaisesta matkasta, 4—14 vuotiailta lapsilta vastaavasti 15 ja 10 mk. Korkeasaaren, Palosaaren ja Hylkysaaren asukkaat maksoivat yksinkertaisesta matkasta 10 mk, lapset 5 mk. Retkeilyryhmiin osallistuneet lapset ja invalidit maksoivat edestakaisesta matkasta 10 mk.

Vuosilippujen, koululais- ja invalidilippujen myynti. Vuosilippuja myytiin 1 907, puolivuosislippuja ensimmäisellä vuosipuoliskolla 331 ja toisella vuosipuoliskolla 329.

Koulukortteja, jotka oikeuttivat koululaisten alennuslippujen ostoon (à 72 matkaa kuukaudessa), annettiin kevätlukukaudeksi 1 730 ja lukuvuodeksi 1956/57 20 734 oppilaalle. Invalidien alennuslippujen ostoon (à 112 matkaa kuukaudessa) oikeuttavia kortteja annettiin kuudeksi kuukaudeksi kerrallaan, yhteensä 14 431 korttia.

Koululaisille myytiin alennuslippuja yhteensä 5 637 728 matkaa varten, invalideille ja sokeille yhteensä 3 448 848 matkaa varten.

Menot ja tulot

Liikennelaitoksen menot nousivat kertomusvuonna yhteensä 3 666 042 657 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin.

Yhteiset kustannukset:

Hallinto.....	24 316 303	
Kassa- ja tilivirasto	34 507 909	
Yhteiset sekalaismenot:		
Vuokrat	1 034 332	
Vakuutusmaksut	8 639 943	
Konttorikaluston hankinta	1 642 518	
Hallintorakennusten kunnossapito	3 895 341	
Eläkkeet	178 670 880	
Lapsilisä- ja kansaneläkemaksut.....	83 511 214	
Työntekijäin ja viranhaltijain erinäiset edut ...	7 076 891	
Muita liikennemenoja	5 937 697	290 408 816
Lautakunnan käyttövarat.....	668 046	349 901 074

Raitioliikennekustannukset:

Palkkaus ym.	655 176 665
Sähkövoima	126 351 903
Raitiovaunuston kunnossapito	303 862 069

Ratojen ja ilmajohtojen kunnossapito	144 047 263	
Puvut, liput, yhteiset palkat ym. osuus	45 569 461	
Käyttörakennusten kunnossapito	47 475 992	1 322 483 353

Omnibusliikennekustannukset:

Palkkaus ym.	518 108 485	
Polttoaine, öljy	76 662 201	
Vaunusto, renkaat	57 658 369	
Vaunuston kunnossapito	335 178 787	
Autoverot ja vakuutukset	62 599 266	
Puvut, liput, yhteiset palkat ym. osuus	56 167 010	
Käyttörakennusten kunnossapito	36 654 652	1 143 028 770

Johdinautoliikennekustannukset:

Palkkaus ym.	48 598 266	
Sähkövoima	14 885 810	
Vaunusto, renkaat	3 283 308	
Vaunusto, kunnossapito	18 456 265	
Ilmajohtojen kunnossapito	2 674 720	
Autoverot ja vakuutukset	3 451 627	
Puvut, liput, yhteiset palkat ym. osuus	4 239 020	
Käyttörakennusten kunnossapito	2 456 141	98 045 157

<i>Laivaliikennekustannukset</i>	4 683 478
<i>Asuntokiinteistölkustannukset</i>	8 307 436

Korot ja kuoletukset:

Laskennalliset korot	279 423 366	
Konttokurantti- ym. korot	94 239 023	
Kuoletukset	365 931 000	739 593 389
		mk 3 666 042 657

Raitioliikenteen matkustajapaikkakilometrien määrä oli 956 968 818, linja-autoliikenteen 718 487 058 ja johdinautoliikenteen 65 757 910, yhteensä 1 741 213 786. Jos yhteiset menot 452 240 097 mk, yhteisten käyttöraeknnusten ja laitteiden sekä yhteisen kaluston pääomavelan korot ja poistot sekä konttokuranttitilin ja sekalaiset korot mukaanluettui-na, jaetaan suhteessa paikkakilometrimäärään, tulee raitioliikenteen osalle 248 550 565 mk, linja-autoliikenteen osalle 186 610 432 mk ja johdinautoliikenteen osalle 17 079 100 mk. Raitioliikenteen kokonaismenot, pääomavelan korot ja poistot mukaanluettuina, nousivat 1 871 016 928 mk:aan, linja-autoliikenteen 1 624 204 938 mk:aan ja johdinauto-liikenteen 143 222 317 mk:aan.

Raitioliikenteen vaunukilometrimäärä oli 13 907 098, linja-autoliikenteen 13 954 123 ja johdinautoliikenteen 1 062 918, yhteensä 28 924 139. Jos yllämainitut yhteiset menot, 452 240 097 mk, jaetaan näitten lukujen mukaan, on raitioliikenteen osuus 217 442 854 mk, linja-autoliikenteen 218 178 109 mk ja johdinautoliikenteen 16 619 134 mk, ja eri liikennemuotojen kokonaismenot ovat: raitioliikenne 1 839 909 217 mk, linja-autoliikenne 1 655 772 615 mk ja johdinautoliikenne 142 762 351 mk.

Menoerät laskettuna 100 paikkakilometriä sekä vaunukilometriä kohden olivat seu-raavat:

	Raitio- liikenne	Linja- auto- liikenne mk/100 pkm	Johdin- auto- liikenne	Raitio- liikenne	Linja- auto- liikenne mk/vkm	Johdin- auto- liikenne
Käyttörakennusten kunnossapito	4: 961	5: 102	3: 735	3: 414	2: 627	2: 311
Käyttövoima, polttoaine, öljy	13: 203	10: 670	22: 637	9: 085	5: 494	14: 005
Palkat, virkapuvut, liput ym.	70: 287	77: 396	77: 699	48: 366	39: 851	48: 069
Sairausapu.....	4: 494	3: 462	2: 880	3: 092	1: 782	1: 782
Radat ja johdot	14: 489	—	4: 067	9: 970	—	2: 516
Renkaat	—	8: 025	4: 993	—	4: 132	3: 089
Vaunusto, korjaukset ja huolto ...	30: 761	45: 720	27: 839	21: 167	23: 541	17: 223
Autoverot ja -vakuutukset	—	8: 713	5: 249	—	4: 486	3: 247
Pääomavelan korko	17: 300	12: 674	12: 893	11: 905	6: 526	7: 976
Käyttörakennusten, vaunuston, ratojen, johtojen ja kaluston poistot	14: 047	28: 324	29: 837	9: 666	14: 584	18: 459
	169: 542	200: 086	191: 829	116: 665	103: 023	118: 677
Yhteiset menot	25: 973	25: 973	25: 973	15: 635	15: 635	15: 635
Yhteensä mk 195: 515 226: 059 217: 802 132: 300 118: 658 134: 312						

Yhteiset menot ilmaistuna markkoina 100 paikkakilometriä kohden jakaantuvat seuraavasti: hallinto 1: 397, kassa- ja tilivirasto 1: 982, eläkkeet 10: 261, lapsilisä- ja kansaneläkemaksu 4: 796, sekalaisia menoja 1: 660 sekä yhteiset korot ja poistot 5: 877.

Liikennelaitoksen tulot nousivat yhteensä 2 687 867 682 mk:aan jakaantuen seuraaviin eriin:

Liikennetulot:

Raitioliikenteestä	1 313 294 194
Omnibusliikenteestä.....	1 191 082 712
Johdinautoliikenteestä	134 980 758
Laivaliikenteestä	10 218 343
Asuntokiinteistötulot.....	11 438 670
Sekalaisia tuloja	26 853 005
Tilivuoden tappio	978 174 975
	mk 3 666 042 657

O m a i s u u s t a s e j o u l u k u u n 31 p : n ä 1956

Vastaavaa:

Rahaa, saamisia:

Kassat	24 059 372	
Tili- ym. saamiset	202 105 090	226 164 462
Tarveaineet ja valmisteet		506 505 620
Nostamattomat määrärahat		1 020 380 909
Keskeneräiset uudishankinnat		156 681 960
Laitoksen pääoma-arvo:		
Liikennekiinteistöt	1 484 837 583	
Asuntokiinteistöt	149 226 311	
Radat	673 769 564	
Ilmajohdot	79 836 099	
Raitiovaunusto	1 755 717 154	
Omnibusvaunusto	725 061 874	
Johdinvaunusto	100 913 000	
Henkilö- ja pakettiautot	4 263 000	

Alus	12 419 000	
Kalusto	153 608 309	
Puhelinosuudet	8 400 000	5 148 051 894
<i>Tilivuoden tappio</i>		978 174 975
		mk 8 035 959 820

Vastattavaa:

<i>Tili- ym. velat</i>	185 294 799	
<i>Konttokuranttivelka kaupungille</i>	1 682 232 218	
<i>Siirtyvät määrärahat:</i>		
Vapaat määrärahat	286 746 551	
Hankijain tilille sidotut	733 634 358	1 020 380 909
<i>Pääomavelka kaupungille</i>		5 148 051 894
		mk 8 035 959 820

Liikennelaitoksen pääoman arvon muutokset v. 1956

	Arvo 1. 1. 1956, mk	Tili- siirrot, mk	Myyty omai- suus, mk	Arvonli- säys arvon- koroituk- sen kautta, mk	Arvonli- säys uudis- hankinto- jen kautta, mk	Kuoletuk- set, mk	Arvo 31. 12. 1956, mk
Liikennekiinteistöt ...	1 477 082 500	+27 035 000			24 191 083	43 471 000	1 484 837 583
Asuntokiinteistöt	150 777 000				1 908 311	3 459 000	149 226 311
Radat	566 626 000				140 168 564	33 025 000	673 769 564
Ilmajohdot	76 995 000				7 466 099	4 625 000	79 836 099
Raitiovaunusto	1 321 300 000				497 476 154	63 059 000	1 755 717 154
Omnibusvaunusto	734 414 600		55 000		164 377 274	173 675 000	725 061 874
Johdinvaunusto	117 711 000				1 299 000	18 097 000	100 913 000
Henkilö- ja paketti- autot	4 037 000				1 224 000	998 000	4 263 000
Alus	13 699 000					1 280 000	12 419 000
Kalusto	187 814 000	-27 035 000			17 071 309	24 242 000	153 608 309
Puhelinosuudet	6 600 000	150 000		1 650 000			8 400 000
Yhteensä	4 657 056 100	150 000	55 000	1 650 000	855 181 794	365 931 000	5 148 051 894